Aspekti kataloga: odabrani primjeri iz kataloga Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

Đitko, Nikola

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:981278

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek

zir.nsk.hr

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
u Osijeku
Filozofski fakultet
Odsjek za informacijske znanosti
Prof.dr.sc. Kornelija Petr Balog
Kristina Feldvari, asistentica
Student: Nikola Đitko

Aspekti kataloga: odabrani primjeri iz kataloga Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

Završni rad

Vukovar, 4. rujna 2014.

Sadržaj

Uvod……..…….……4
1. Katalog……..5
1.1 Vrste kataloga……..…...6
1.2 Oblici kataloga……7
1.2.1 Katalog u obliku knjige……7
1.2.2 Katalog na listićima…….....7
1.2.3 Strojno čitljiv katalog……...……8
2. Aspekti knjižničnog kataloga……..……..……..11
2.1 Zastupnički aspekt……11
2.2 Sintaktički aspekt……..12
2.3 Pragmatički aspekt……13
3. Odabrani primjeri iz kataloga Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku……..14
3.1 Primjeri zastupničkog aspekta……..…14
3.2 Primjeri sintaktičkog aspekta……...…….16
3.3 Primjeri pragmatičkog aspekta……..19
4. Zaključak……23
5. Literatura…….……..……..24

Sažetak

Ovaj rad se bavio definiranjem kataloga, njegovim karakteristikama, vrstama, oblicima i aspektima koji su, između ostalog, bitni za snalaženje u katalogu. Najprije su navedene različite definicije kataloga kako bi se stekao uvid u to što je točno katalog i njegovu važnost za područje knjižničarstva. Nakon toga se govorilo o vrstama kataloga i promjenama u obliku kataloga kroz povijest odnosno prednostima i nedostacima za svaki oblik. Opisani su aspekti kataloga te način na koji su isti povezani sa korisnicima i samim katalogizatorima. Nakon opisa su navedeni primjeri za zastupnički, sintaktički i pragmatički aspekt kako bi se uz pomoću istih došlo do spoznaje na koji način svaki od aspekata utječe na pretraživanje unutar kataloga. Na samom kraju su iznijeti zaključci o katalogu i njegovim aspektima.

Ključne riječi: katalog, vrste kataloga, oblici kataloga, aspekti kataloga

Uvod

U ovom radu se govori o definicijama kataloga, vrstama, oblicima i aspektima kataloga. Naglasak je na aspektima koji igraju bitnu ulogu u katalogu te će biti opisano kakav je točno međusobni utjecaj između aspekata, korisnika i samih katalogizatora. Definicija kataloga ima mnogo i u ovome radu su navedene samo neke od njih. U radu se govori i o zadaćama kataloga te podjeli prema vrstama poput kataloga koji služe knjižničarima ili katalozima koji služe i knjižničarima i publici.

1. Katalog

Knjižnični katalog se u stručnoj literaturi često definira kao popis knjižnične građe koja se nalazi u jednoj ili u više knjižnica određenoga područja. Iako pojednostavljena, navedena definicija ipak omogućuje razlikovanje kataloga od bibliografije, pa i od drugih popisa građe koji se izrađuju u knjižničnom poslovanju za različite svrhe (poput popisa desiderata, naručenih knjiga i sl.), iz tog razloga što ograničava građu iskazanu popisom na onu u posjedu jedne ili više knjižnica. Ukoliko se katalog izjednačuje s popisom, navedena definicija je dovoljno općenita da može obuhvatiti i najstarije knjižnične popise koji su prije inventari nego katalozi u današnjem smislu.[1] Prema Evi Verona katalog je, u najširem smislu riječi, popis predmeta koji su okupljeni na određenom mjestu.[2] U knjižničarstvu se naziv katalog upotrebljava za popis knjiga, rukopisa ili druge knjižnične građe koja se nalazi u određenoj knjižnici ili u više knjižnica određenog područja.[3] Prema G. Londonu, koji u povijesnom pregledu važnijih kataložnih pravilnika govori o Crestadorovom predgovoru katalogu iz 1856., knjižnica bi trebala imati dvije vrste popisa: katalog i indeks. Katalog se može definirati i kao inventar građe koju posjeduje knjižnica i on daje opširan opis svake jedinice, ali poredak tih jedinica nije važan. Prema P. Wilsonu katalog je popis čija je posebna zadaća služiti kao bibliografsko pomagalo, a prema C. D. Needhamu katalog je jedan od oblika bibliografije. Prema Bucklandu prednost je kataloga, u odnosu na bibliografiju, što dopušta prilagođivanje pristupa mjesnim uvjetima i uključivanje onih jedinica koje su iz bilo kojeg razloga izostavljene iz bibliografije. Prema S. R. Ranganathanu katalog treba biti izrađen na način da 1) otkrije svakom čitatelju njegov/njezin dokument; 2) osigura svakom dokumentu čitatelja; 3) uštedi vrijeme čitatelju, a time i vrijeme osoblja. [4]

Zadaće kataloga, njegova struktura te izbor i oblik odrednica utvrđeni su međunarodnim dogovorom.[5] Razmatranje osnovnih načela o izboru i obliku odrednica i redalica u abecednom katalogu se mora temeljiti na sljedećim pretpostavkama o karakteru kataloga:

---

[1] Usp. Horvat, Aleksandra. Knjižnični katalog i autorstvo. Rijeka: Naklada Benja, 1995., str. 9

[2] Usp. Verona, Eva. Abecedni katalog u teoriji i praksi. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1971., str. 12.

[3] Isto.

[4] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 10-19. Citirano prema London G. The place and role of bibliographic description in general and individual catalogues: a historical analysis. // Libri 30 (1980), str. 253-284. Također i: Norris, D. M. A history of cataloguing and cataloguing methods: 1100-1850. London: Grafton, 1939. Wilson, P. Two kinds of power: an essay on bibliographical control. Berkeley ; Los Angeles: University of California Press, 1968. Needham, C. D. Organizing knowledge in libraries. London: A. Deutsch, 1964. Buckland, M. K. Bibliography, library records, and the redefinition of the library catalog. // Library resources & technical services 32 (1988), str. 299-311. Ranganathan, S.R. Classified catalogue code: with additional rules for dictionary catalogue code. 5th ed. London : Asia Publ. House, 1964.

[5] Usp. Willer, Mirna. Formati i kataložna pravila: katalogiziranje elektroničke građe. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, God. 43 (2000), br. 1/2, str. 11.

Katalog mora služiti dvojakom zadatku: 1. omogućavanju pronalaženja određene knjige na osnovu autorova imena ili naslova kako su navedeni u toj knjizi, 2. okupljanju na jednom mjestu kataložnih jedinica svih izdanja i prijevoda istoga djela kao i svih djela istoga autora. [6]

1.1 Vrste kataloga

Kada se govori o vrstama kataloga, postoje katalozi koji služe samo knjižničarima, kao na primjer, mjesni katalog ili matični katalog, i oni koji služe i knjižničarima i publici, kao na primjer abecedni autorsko/naslovni ili stvarni (tj. stručni ili abecedni predmetni) katalozi.
Također se katalozi mogu razlikovati i prema vrsti građe koju obuhvaćaju, tako da nije rijetkost da knjižnice imaju poseban katalog za knjige, a poseban za serijske publikacije ili za neknjižnu građu. Sjevernoameričke knjižnice su koristile jedan katalog za sve vrste građe, tzv. viševrsni katalog, a abecedni autorsko/naslovni katalog spajale su s abecednim predmetnim katalogom u jedan niz.[7] Abecedni katalog organizira građu prema abecednom poretku nekih formalnih značajki pretežno preuzetih s jedinice građe. Navedena tvrdnja uistinu je osnovna razlikovna značajka abecednog kataloga spram, na primjer, stvarnih kataloga, čija se organizacija uspostavlja prema sadržajnim obilježjima građe. Iz tog razloga se u literaturi ponekad za ovu vrstu kataloga upotrebljava i naziv formalni katalog.[8] Navedeni je termin, prema Domanovszkom, prvi upotrijebio H. Trebst 1934. godine.[9] Nove rasprave o zadaćama abecednog kataloga potaknuli su noviji radovi o reviziji kataložnih pravilnika. Spominju se tri zadaće abecednog kataloga: brzo pronalaženje određene knjige, pružanje podataka o svim izdanjima, prijevodima itd. pojedinog djela koji postoje u knjižnici i pružanje podataka o svim djelima pojedinog autora koja postoje u knjižnici.[10]

[6] Usp. Barbarić, Ana. Zadaci suvremenog knjižničnog kataloga. Zagreb, 2009.([s. l. : s. n.]), str. 74. Citirano prema Izvodu iz Izvještaja Preliminarnog sastanka za međunarodnu kataložnu konferenciju, London, srpanj, 1959., str. 53.
[7] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 20.
[8] Isto, str. 43.
[9] Isto. Citirano prema Domanovszky, A. Functions and objects of author and title cataloguing.

[10] Usp. Verona, Eva. Literarna jedinica nasuprot bibliografskoj jedinici. // o katalogu: izbor iz radova / Eva Verona ; izabrala i uredila Aleksandra Horvat. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo: Nacionalna i sveučilišna knjižnica: Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, 2005., str. 183.

1.2 Oblici kataloga

1.2.1 Katalog u obliku knjige

Krajem 16. stoljeća pojavljuju se prvi tiskani knjižnični katalozi.[11] Najčešći knjižnični katalog u 16. i 17. stoljeću je stručni ili sistematski i navedena vrsta kataloga je često popraćena abecednim autorskim indeksom.[12] Katalog Leydenske sveučilišne knjižnice iz 1595., kojega je sastavio Petrus Bertius, smatra se najranijim tiskanim općim katalogom neke knjižnice. Katalog Bodleiane iz 1605. godine, koji je prvi tiskani katalog, služio je kao uzor za sastavljanje institucijskih kataloga toga doba, te je još uvijek stručni katalog popraćen abecednim autorskim kazalom, ali već 1620. objavljen je novi katalog Bodleiane, u kojem je građa iznesena u abecednom rasporedu.[13]

Odnosi nehijerarhijske vrste u katalozima u obliku knjige (osim srodstva i uključivosti) označivali su se uputnicama. Opće uputnice Vidi povezivale su srodna djela poput Biblije i njezinih komentara te su se također upotrebljavale za okupljanje kad se pristup tražio s pomoću sekundarnih atributa. Npr., ukoliko bi dokument imao dva autora, glavni opis (ili glavna kataložna jedinica) bi se tada izradio za prvog autora, a pod imenom drugog autora opća bi uputnica uputila korisnika na glavni opis, koji bi prikazao dokument u njegovu cjelovitom okruženju. Panizzi, koji je primijetio da će katalog biti korisniji što ima više uputnica, je veoma dobro razumio potrebu za bibliografskim uputnicama nehijerarhijske vrste za omogućavanje kretanja i okupljanja.[14]

1.2.2 Katalog na listićima

Održavanje i nadopunjavanje kataloga u obliku knjige bilo je mukotrpno iz tog razloga što je bilo potrebno ostaviti prostor za nove kataložne jedinice, a kad bi se prostor s vremenom potrošio, bilo je potrebno između postojećih listića u katalogu ubacivati nove i kao

[11] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 46. Citirano prema Verona, E. Form headings in catalogues of the past and present, str. 295.
[12] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 46.
[13] Isto, str. 46-47. Citirano prema Taylor, A. Book catalogs : their varieties and uses. Chicago : The Newburry Library, 1957., str. 207. Frost, C. O. The Bodleian catalogs of 1674 and 1738.
[14] Usp. Svenonius, Elaine. Intelektualne osnove organizacije informacija. Lokve: Benja, 2005., str. 62-63. Citirano prema Commissioners Appointed … (1850, 389).

rezultat toga su se jedinice katkad toliko nagomilale da su se trebale umetati bez abecednog reda. Uzevši u obzir takve poteškoće, katalog na listićima pokazao se kao univerzalno rješenje navedenog problema. Posebna je prednost ovog oblika kataloga bila da su listići omogućili centralizaciju bibliografskih opisa, a samim time i njegovu masovnu proizvodnju. Godine 1901. služba Kongresne knjižnice počela je sa distribucijom kopija kataložnih listića knjižnicama u Sjedinjenim Američkim Državama i navedeni događaj bio je važan za obilježavanje početka kooperativne katalogizacije – bio je to ogroman korak naprijed u ekonomiziranju bibliografskog rada, odnosno u ostvarivanju ideje „katalogiziranja samo jednom“ te mogućnosti univerzalnog bibliografskog nadzora s pomoću normiranja.[15]
Navedeni oblik kataloga je započeo tihu revoluciju i od tog trenutka katalogiziranje je postalo dijeljena aktivnost.[16] No, ova vrsta kataloga imala je i svoje nedostatke. Kad je katalog u obliku knjige zamijenjen s katalogom na listićima, tada je bilo potrebno promijeniti način na koji su se prikazivale bibliografske informacije te zbog toga katalogu na listićima više nisu odgovarale skraćene jedinice. Umjesto toga bilo je potrebno u cjelovitosti opisati svaki dokument jedan listić po dokumentu. Ekonomičnost i struktura, koje je omogućavalo hijerarhijsko prikazivanje, iz navedenog su razloga bile izgubljene te je postalo potrebno pronaći nove načine za opisivanje odnosa uključivanja i srodnosti. Iz tog su razloga donesena složena pravila za redanje, tako da je redoslijed zapisa u katalogu na listićima oponašao hijerarhijsko redanje jedinica u katalogu u obliku knjige.[17]

1.2.3 Strojno čitljiv katalog

U uvjetima izrade strojno čitljivog abecednog kataloga, tradicionalno definirani zadaci kataloga i kataložnih načela se ponovno preispituju.[18] Prema Hildrethu online katalog je instrument promjena u knjižnicama i sam se također neprestano mijenja.[19] MARC, format za strojno čitljivo katalogiziranje, razvijan je na način da omogućuje da u bibliografskom opisu

[15] Usp. Svenonius, Elaine. Nav. dj., str. 63. Citirano prema Lubetzky (2000).
[16] Usp. Coyle, Karen; Diane Hillmann. Resource Description and Access (RDA): cataloguing rules for the 20-th century. // D-Lib Magazine 13, 1/2 (January/February 2007.) URL: http://www.dlib.org/dlib/january07/coyle/01coyle.html (2014-09-04)
[17] Usp. Svenonius, Elaine. Nav. dj., str. 63. Citirano prema Lubetzky (2000).
[18] Usp. Willer, Mirna. Zadaci kataložnih jedinica u strojno čitljivom abecednom katalogu. Zagreb, 2000., ([s. l. : s. n.]), str. 2.
[19] Usp. Gjurković-Govorčin, Rajka. Novi naraštaj knjižničnih kataloga: katalog knjižnica grada Zagreba. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 56, 3(2013), str. 128. URL: http://hrcak.srce.hr/file/170410 (2014-09-04). Citirano prema Hildreth, Charles R. Beyond Boolean : designing the Next generation of online catalogs. // Library trends (Spring 1987), 648.

polazište bude jedinica opisa, a ne uvijek individualna knjiga.[20] Prelaskom na računalno uvrštavanje slojevita struktura, prikazana u katalogu u obliku knjige i očuvana strogim pravilima za uvrštavanje u katalogu na listićima, gotovo je posve izgubljena. U mnogim katalozima sindetička struktura, koja je vodila korisnike od jezika koji su poznavali do jezika koji se koristio za organiziranje informacija, nije primijenjena. To nije nužna posljedica uporabe računala, već su razlog popratne okolnosti poput visoke cijene, teškoća u provođenju i nerazumijevanje funkcija kataloga.[21] Michael Gorman navodi u jednom od uvodnika koje je neko vrijeme redovito pisao za časopis American libraries kako treba razlikovati dvije faze u razvoju strojno čitljivih kataloga s izravnom vezom. Prva faza, nazvana minimalističkom, a koja obavezno prethodi drugoj, fazi proširenja, zahtijeva da takav katalog obavlja iste zadaće poput tradicionalnog kataloga, a to znači da preko standardnih pristupnica – imena/naziva autora, stvarnih naslova, predmetnica i formalnih odrednica omogući pristup građi i o njoj pruži točnu i suvremenu obavijest. Već u ovoj prvoj fazi uočljiva je razlika u odnosu na klasični katalog u tome što strojno čitljiv katalog s izravnom vezom ne samo da pruža bibliografske podatke nego i podatke o statusu knjižnične jedinice. Dok klasični katalog nudi identifikaciju i podatak o smještaju jedinice, strojno čitljiv katalog, uz bibliografske podatke i signaturu, korisniku također daje i obavijest o tome nalazi li se jedinica građe na svome mjestu i može li se posuditi ili je možda već posuđena, odnosno kada će ponovno biti dostupna. Gorman navodi kako umjesto tradicionalnog odgovora na pitanje posjeduje li knjižnica određenu jedinicu, strojno čitljivi katalog nudi odgovor na pitanje da li je određena jedinica dostupna. Fazu proširenja Gorman karakterizira kao fazu u razvoju kataloga u kojoj katalog treba omogućiti korisniku da s većim brojem pristupnica dobije veću količinu obavijesti i širi raspon usluga. Značajke koje katalog s izravnom vezom ima u navedenoj fazi su sljedeće: mogućnost kombiniranja pretraživanja; mogućnost da se jedinica u katalogu pronađe i sa samo djelomice točnim podacima; mogućnost korištenja nekonvencionalnih pristupnica; dodavanje nebibliografskih zapisa u katalog (zapisa preuzetih iz službi sažetaka i kazala); mogućnost korištenja kataloga izvan knjižnice i mogućnost iskazivanja građe drugih knjižnica. Mogućnost kombiniranja više pristupnica pri pretraživanju nije novost. Navedena je mogućnost bila dostupna korisnicima u svim onim knjižnicama koje su imale više raznih vrsta kataloga, koji su dopuštali pristup građi prema različitim značajkama. To nije bilo moguće u knjižnici sa samo jednim osnovnim katalogom. Jedinica koja se u klasičnom

[20] Usp. Galić Bešker, Irena. Rukopisi i inkunabule u kataložnom opisu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 55, 3/4 (2012.), str. 123. URL: http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/1448/vbh/God.55(2012),br.3-4 (2014-09-04)

[21] Usp. Svenonius, Elaine. Nav. dj., str. 64. Citirano prema Yee, M. M.; Layne, S. S. (1998, 144-45).

katalogu morala tražiti korak po korak, može se sada pronaći samo jednim korakom. Izraz sinergijski koji Gorman upotrebljava, prikladan je za obilježavanje pretraživanja kakvo dopušta strojno čitljiv katalog. Postavlja se pitanje da li je novina karakteristična za strojno čitljiv katalog i mogućnost koju ovaj katalog pruža da se dobije odgovor i s djelomice korektnim upitom. Prema studijama rađenim na klasičnim katalozima, s nekorektno zapamćenim podacima moguće je pronaći željenu jedinicu, naravno u više uzastopnih pokušaja. [22] Studije kataloga ukazale su na činjenicu da korisnici nakon prvog neuspjelog pretraživanja napuštaju katalog i odustaju od daljnjeg traženja. Navedena činjenica može ostati relevantna i za strojno čitljive kataloge. Kad Gorman razmišlja o navedenoj osobini strojno čitljivog kataloga kao o novini, vjerojatno misli na to da korisnik ne mora točno znati kako se piše autorovo ime ili neka riječ u stvarnom naslovu, već je dovoljno da utipka prva tri ili četiri slova i dobije relevantan odgovor. Nažalost, korisnik će pri tako formuliranom zahtjevu dobiti i jedan broj kataložnih jedinica koje ga uopće ne zanimaju, a koje su unesene pod imenima autora koja slučajno počinju istim slovima kao i ime traženog autora. Sljedeća karakteristika strojno čitljivog kataloga jest mogućnost pretraživanja prema nekonvencionalnim pristupnicama i u navedenoj karakteristici očigledno leži i glavna snaga strojno čitljivog kataloga. U strojno čitljivom katalogu moguće je pretraživati prema ključnim riječima iz naslova, ključnim riječima iz sadržaja i konačno prema gotovo svakom formalnom bibliografskom podatku navedenom na kataložnoj jedinici. Strojno čitljivi katalog se može koristiti bilo gdje, na bilo kojem mjestu u knjižnici, ali i izvan nje ukoliko korisnik posjeduje odgovarajuću opremu. To je velika prednost u odnosu na katalog na listićima, iako to ipak nije novina, jer tu karakteristiku dijeli strojno čitljiv katalog s katalogom na mikrofišu, pa i s klasičnim tiskanim katalogom.[23]

[22] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 54-55. Citirano prema Gorman, M. Thinking the unthinkable: a synergetic profession: online catalogs go beyond bibliographic control. // American libraries 13(1982), str. 473 – 474. Ayres, F. H. et al. Authors versus title : a comparative study of the accuracy of the information which the user brings to the library catalogue. // Journal of documentation 24 (1968), str. 266-272. Tagliacozzo, R.; Kochen, M. ; Rosenberg, L. Ortographic errors patterns of author names in catalog searches. // Journal of library automation 3(1970), str. 93-101. Lipetz, B. A. User requirements in identifying desired works in a large library. New Haven : Yale University Library, 1970.

[23] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 55-56.

2. Aspekti knjižničnog kataloga

2.1 Zastupnički aspekt

Kataložna jedinica je osnovni element u katalogu koji zastupa ili predstavlja jedinicu knjižnične građe u katalogu; njezina je zamjena. Svaka jedinica građe je opisana, odnosno s nje su preneseni određeni formalni i sadržajni podaci na kataložnu jedinicu. Kada korisnik pregledava kataložnu jedinicu isti mora moći prepoznati jedinicu knjižnične građe koju je već vidio, koju poznaje iz literature ili onu koja svojim formalnim ili sadržajnim značajkama odgovara njegovim zahtjevima. Katalogizator ne smije mnogo utjecati na odnos između jedinice građe i kataložne jedinice. On mora prenijeti podatke s jedinice građe na kataložnu jedinicu tako da omogući prepoznavanje.[24] Tehnike kojima se izrađivao kataložni opis mijenjale su se kroz stoljeća. Rani su katalozi bili sastavljani na latinskom jeziku, pa su iz navedenog razloga formalni podaci s knjiga pisanih na nacionalnim jezicima bili često u katalozima latinizirani. Hydeov katalog Bodleiane iz 1674. uglavnom korektno daje podatke o autorima, ali naslove skraćuje te ih često i opisuje. U novijim katalozima 19. i 20. stoljeća točnost podataka koji se nalaze u opisu je uvjetovana propisima kataložnih pravilnika. Pruske upute izričito propisuju korištenje samih publikacija kao osnove za izradu kataložnih jedinica i zabranjuju unošenje podataka iz posrednih izvora, npr., iz inventarne knjige.[25]

Rani tiskani katalozi su uglavnom bili ograničeni na zastupnički aspekt. Svaka jedinica građe u tim katalozima bila je unesena na samo jednom mjestu, a među pojedinim kataložnim jedinicama uglavnom nije bilo nikakvih veza, s iznimkom kad su se nalazile prostorno smještene jedna pored druge. U takvom bi se slučaju ponekad koristio izraz ili simbol koji ih je povezivao. Na primjer, ispred početka kataložne jedinice bi se stavljala crtica ili dvije crtice kao oznaka da se navodi rad, jedno izdanje kojega je već opisano na prethodnoj kataložnoj jedinici.[26] Kataložni pravilnici o zastupničkom aspektu kataloga govore u onom svom dijelu koji se odnosi na opis jedinica. Upute francuske vlade za izradu kataloga konfisciranih knjiga

[24] Isto, str. 22-23.

[25] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 23. Citirano prema Norris, D. M. A history of cataloguing and cataloguing methods. Hyde, T. Catalogus impressorum librorum Bibliothecae Bodleiane in Academia Oxoniensi. Oxonii, 1674. Instruktionen für die alphabetischen Kataloge der preussischen Bibliotheken, vom 10 Mai 1899. 2. Ausg. in der Fassung vom 10 August 1908. Berlin : Behrend & Co., 1909. Vidi i: The Prussian Instructions : rules for the alphabetical catalogs of the Prussian Libraries / translated from the 2nd ed. With an introduction and notes by A. D. Osborn. AnnArbor : University of Michigan Press, 1938. Str. 3.

[26] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 23-24.

iz 1791. godine, koje su najraniji nacionalni kataložni pravilnik, u najvećem svom dijelu se bave ovim aspektom.[27]

2.2 Sintaktički aspekt

Zasebni elementi kataloga stvoreni su oblikovanjem kataložnih jedinica kao zamjena za jedinice građe i treba ih poredati određenim željenim redoslijedom te međusobno povezati. Katalog kroz zastupnički aspekt osigurava prepoznavanje odnosno identifikaciju jedinica građe, a kroz sintaktički aspekt on omogućuje uvid u cjelokupni fond, odnosno u one segmente fonda koji korisnika zanimaju. Na primjer, korisnik može tražiti određeni roman Charlesa Dickensa i može mu biti dovoljna samo informacija da knjižnica posjeduje taj roman. Katalog korisniku može pružiti mnogo više od obavijesti o tome da ima li knjižnica taj roman ili ne. On također može saznati i koja izdanja tog romana i na kojim jezicima knjižnica posjeduje odnosno koje preradbe i dramatizacije tog djela knjižnica ima i na kraju koja druga djela Charlesa Dickensa ili o Charlesu Dickensu može naći u knjižnici. Korisnik također može tražiti građu o nekoj temi ili pojmu, a katalog mu mora omogućiti pronalaženje željene građe. Korisnika koji pronađe u katalogu određenu kataložnu jedinicu katalog mora voditi na način da pronalaženjem te prve jedinice otkrije i niz drugih jedinica koje su zamjene za građu koja je prema nekoj značajki, sadržajnoj ili formalnoj, srodna prvoj jedinici građe. Kako bi katalog mogao organizirati građu, u njemu moraju biti uspostavljene veze između pojedinih kataložnih jedinica. Takve se veze u katalogu iskazuju konstituiranjem posebne vrste kataložnih jedinica koje nisu zastupnici odgovarajućih jedinica građe, već imaju vezivnu ili sintaktičku ulogu. Također, veze se mogu uspostaviti i neposredno između dvije ili više zastupničkih kataložnih jedinica tako da se u njih uvrste vezivne napomene, ili mogu biti implicitno sadržane u određenim elementima opisa na kataložnim jedinicama (poput podatka o izdanju).[28]

[27] Isto, str. 24. Citirano prema Instruction pour procéder à la confection du catalogue de chacune des bibliothéques sur lesquelles les Directoires ont dû ou doivent incessaminent apposer les scelles. Paris : Imprimerie nationale, 1791.
[28] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 24-25.

2.3 Pragmatički aspekt

Kataložna jedinica predstavlja ili zastupa jedinicu građe u katalogu, ali kako je zadaća kataloga da komunicira s korisnikom, moguće je postaviti pitanje razumije li korisnik dovoljno dobro kataložnu jedinicu. Još jedno od pitanja koje je moguće postaviti jest kako korisnik pristupa katalogu, kako razumije i kako se snalazi u sustavu veza koje postoje među kataložnim jedinicama i na kraju da li mu katalog takav kakav jest pruža zadovoljavajuće odgovore na njegova pitanja ili zahtjeve. Treća dimenzija kataloga, koja bi se mogla nazvati pragmatičkom, čini aspekt odnosa između kataloga i korisnika. Literatura o katalogu obiluje studijama i radovima koji se bave navedenom dimenzijom kataloga i najčešće se o takvim studijama govori kao o studijama korisnika, ali su to zapravo studije o odnosu ili međudjelovanju kataloga i korisnika. S. A. Hogan misli da je izradu studija ove vrste u SAD potaknulo Američko knjižničarsko društvo tridesetih godina 20. stoljeća. Razdoblje u kojemu se broj studija o uporabi kataloga neprestano povećavao jest između tridesetih i sedamdesetih godina i studije pisane poslije šezdesetih godina uglavnom su usmjerene na olakšavanje uvođenja strojno čitljivog kataloga u knjižnice. Najpoznatiji radovi koji se bave ovakvom tematikom su studije B. A. Lipetza, R. Tagliacozzo i suradnika, R. Palmera i E. Tate s kraja šezdesetih i početka sedamdesetih godina, kao i radovi Centra za kataložna istraživanja Sveučilišta u Bathu iz osamdesetih godina. Neke se studije usredotočuju na korisničku strategiju pretraživanja, tako da se ispituje koji elementi obično služe za pristup katalogu. [29] D. J. Norden i G. H. Lawrence su u studiji s početka osamdesetih godina, ustanovili da korisnici strojno čitljivih kataloga najčešće pretražuju katalog prema naslovu, zatim prema predmetu, a tek nakon toga prema autoru. Spomenuti rezultati razlikuju od Lipetzovih koji je slično istraživanje proveo na klasičnom katalogu na listićima i redoslijed korištenja pristupnica prema učestalosti u takvom katalogu bio je u opadajućem redu: autor, naslov, predmet.[30] Istraživanje je proveo i Centar za kataložna istraživanja Sveučilišta u Bathu koji je ispitivao kako korisnici razumiju podatke o periodičkim publikacijama na kataložnim jedinicama u katalogu Britanske knjižnice u Londonu. Uzorak se sastojao od 225 ispitanika, korisnika čitaonice Britanske knjižnice i rezultati istraživanja pokazali su da korisnici ne

[29] Usp. Horvat, Aleksandra. Nav. dj., str. 26-27.

[30] Isto, str. 27. Citirano prema Norden, D. J.; Lawrence, G. H. Public terminal use in an online catalog : some preliminary results. // College & research libraries 42 (1981), str. 308-316. Lipetz, B. A. User requirements in identifying desired works in a large library.

razumiju velik broj elemenata i da ih čak i pogrešno tumače. Svi su ovi korisnici, iako nisu razumjeli pojedine elemente, uspjeli dobiti građu koju su tražili.[31]

3. Odabrani primjeri iz kataloga Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku.

3.1 Primjeri zastupničkog aspekta

Primjer 1.

Autor:	Antić, Miroslav
Naslov:	Mit o ptici / Miroslav Antić ; [ilustracije Mića Mihajlović]
Impresum:	Novi Sad : Dnevnik, 1982
Materijalni opis:	322 str. : ilustr. ; 20 cm
Nakladnička cjelina:	Izabrana dela Miroslava Antića ; knj. 5. - Kairos
Napomene:	Sadržaj s nasl. str.: Svitac ; Mit o ptici ; The bird ; Uljepšavanje nevidljivog ; Basna.
Izdano sa:	Svitac ; Mit o ptici ; The bird ; Uljepšavanje nevidljivog ; Basna
Predmetnice:	Refleksivna poezija -- Srpska književnost
UDK:	821.163.41-1
Signatura:	886.1-1; ANT, i-5[32]

Primjer 2.

Identifikatori:	ISBN 953-99926-4-8
Autor:	Krleža, Miroslav
Naslov:	Aretej ; Golgota ; U spomen Branka Gavelle / Miroslav Krleža
Impresum:	Zagreb : Gradsko dramsko kazalište "Gavella", 2006
Materijalni opis:	232 str. ; 20 cm

[31]Usp. Horvat, Aleksandra. Knjižnični katalog i autorstvo. Rijeka: Naklada Benja, 1995., str. 29. Citirano prema Bryant, P. Bibliographic access to serials.

[32] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1101118010 (2014-09-04)

Nakladnička cjelina:	Dramska biblioteka "Gavella" ; knj. 5
Napomene:	Str. 225-232: Oko našeg Areteja / Zlatko Vitez.
Predmetnice:	Psihološke drame -- Hrvatska književnost Alegorijske drame -- Hrvatska književnost Političke drame -- Hrvatska književnost
UDK:	821.163.42-2
Signatura:	886.2-2; KRL, a[33]

Primjer 3.

Identifikatori:	ISBN 953-6178-05-2
Autor:	Gogol', Nikolaj Vasil'evič
Naslov:	Mrtve duše ; Kabanica / Nikolaj Vasiljevič Gogolj ; preveo Zlatko Crnković
Impresum:	Zagreb : ABC naklada, 1994
Materijalni opis:	416 str. ; 20 cm
Nakladnička cjelina:	Biblioteka Lovor
Napomene:	Prijevod djela: 1. Mertvye duši 2. Šinelj / Nikolaj Vasil'evič Gogol'. - Str. 5-10: Predgovor / Vanja Švaćko.
Sažetak:	Kritika postojećeg društva u Gogoljevu romanu briše granice između mrtvog i živog svijeta. Ironičan otklon prema živom svijetu baca svijetlo na mrtve duše, koje su vrlo plastično oslikane.
Predmetnice:	Društveni roman -- Ruska književnost Realistički roman -- Ruska književnost Realističke pripovijetke -- Ruska književnost
UDK:	821.161.1-31 * 821.161.1-32
Signatura:	882-3; GOG, m[34]

Primjer 4.

Identifikatori:	ISBN 978-953-7760-01-4
Autor:	Brlić-Mažuranić, Ivana
Naslov:	Dobro jutro, svijete! : dnevnički zapisi 1888.-1891. / Ivana Mažuranić
Izdanje:	1. izd
Impresum:	Zagreb : Mala zvona, 2010
Materijalni opis:	157 str. ; 21 cm

[33] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1111108007 (2014-09-04)

[34] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1960307008 (2014-09-04)

Nakladnička cjelina:	Biblioteka U prvom licu
Napomene:	Str. 3-4: Zapisi iz mladosti Ivane Brlić Mažuranić / Sanja Lovrenčić. - Bilješke uz tekst.
Predmetnice:	Dnevnička proza -- Hrvatska književnost
UDK:	821.163.42-94
Signatura:	886.2-94; BRL, d[35]

Primjer 5.

Identifikatori:	ISBN 86-05-00059-7
Autor:	Šenoa, August
Naslov:	Branka ; Karanfil s pjesnikova groba ; Čuvaj se senjske ruke / August Šenoa
Izdanje:	3. izd. u ovoj biblioteci
Impresum:	Zagreb : Mladost, 1987
Materijalni opis:	316 str. ; 20 cm
Nakladnička cjelina:	Biblioteka Hrvatski roman
Napomene:	Str. 307-316: Pogovor / Nikola Milićević.
Predmetnice:	Realistički roman -- Hrvatska književnost Povijesni roman -- Hrvatska književnost Socijalne pripovijetke -- Hrvatska književnost
UDK:	821.163.42-93-31 * 821.163.42-93-32
Drugi klasifkacijski sustav:	O
Signatura:	O; ŠEN, b. - 886.2-3; ŠEN, b[36]

3.2 Primjeri sintaktičkog aspekta

Primjer 1.

Identifikatori:	ISBN 978-953-319-226-0
Autor:	Robb, J. D.
Naslov:	Susret u smrti / Nora Roberts pod pseudonimom J. D. Robb ; s engleskog prevela Helga Kraljik
Izdanje:	1. izd
Impresum:	Zagreb : Profil, 2011

[35] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1121208084 (2014-09-04)

[36] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1100529064 (2014-09-04)

Materijalni opis:	300 str. ; 23 cm
Nakladnička cjelina:	Biblioteka Profil. Krimić
Napomene:	Prijevod djela: Reunion in death.
Sažetak:	Prije deset godina detektivka Eve Dallas obračunala se s prelijepom i fatalnom Julie Doekport. Otkako je Julie ponovno na slobodi, serija ubojstava muškaraca iz visokog društva opet postaje slučaj za poručnicu Dallas. Rasvjetljujući zagonetna ubojstva, detektivka se sve više približava svojoj staroj protivnici, a sve više tragova upućuje na to da će sljedeća žrtva biti upravo njezin muž.
Predmetnice:	Kriminalistički roman -- Američka književnost
UDK:	821.111(73)-31
Signatura:	820(73)-3; ROB, s[37]

Primjer 2.

Autor:	Twain, Mark
Naslov:	7 godina pustolovina / Mark Twain ; preveo Vladimir Babić
Impresum:	Zagreb : Matica hrvatska, 1964
Materijalni opis:	2 sv. (222; 272 str.)
Nakladnička cjelina:	Izabrana djela Marka Twaina
Napomene:	Prijevod djela: Roughing it. - Pravo ime autora: Samuel Langhorne Clemens. - Sv. 2, str. 267-270: Burni dani iz života Marka Twaina / Zlatko Crnković.
Sažetak:	Zanimljiva socijalna studija koja na neobičan način obnavlja jednu fazu iz američke povijesti.
Ostali naslovi:	Sedam godina pustolovina
Skup od:	1 ; 2
Predmetnice:	Pustolovni roman -- Američka književnost Autobiografski roman -- Američka književnost
UDK:	821.111(73)-93-31
Drugi klasifkacijski sustav:	O
Signatura:	O; TWA, i-s[38]

[37] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=010000000199990&id=1510914004 (2014-09-04)

[38] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1101213074 (2014-09-04)

Primjer 3.

Identifikatori:	ISBN 978-953-14-0448-8
Autor:	Koontz, Dean Ray
Naslov:	Očekivani životni vijek / Dean Koontz ; s engleskoga prevela Mihaela Velina
Impresum:	Zagreb : Mozaik knjiga, 2009
Materijalni opis:	367 str. ; 22 cm
Nakladnička cjelina:	Mozaikova zabavna biblioteka ; knj. 66
Napomene:	Prijevod djela: Life expectancy / Dean Ray Koontz.
Sažetak:	Samo nekoliko trenutaka prije rođenja, Jimmyju djed izgovara proročanstvo o pet mračnih dana u životu. Kakve opasnosti čekaju Jimmyja u tih pet mračnih dana? Koje užasne događaje mora proživjeti? U svakom od kriznih trenutaka raspliće se klupko tajne koja će staviti na kušnju njegovo shvaćanje dobra i zla, života i smrti - i svega što leži između.
Predmetnice:	Triler -- Američka književnost Horor roman -- Američka književnost
UDK:	821.111(73)-31
Signatura:	820(73)-3; KOO, o[39]

Primjer 4.

Identifikatori:	ISBN 953-6166-48-8
Autor:	Bachman, Richard
Naslov:	Stegovnici / Richard Bachman ; [prijevod Božica Jakovlev]
Izdanje:	1. izd
Impresum:	Zagreb : Algoritam, 1997
Materijalni opis:	323 str. ; 24 cm
Napomene:	Prijevod djela: The regulators. - Pravo ime autora je Stephen King.
Sažetak:	Uzbudljiv horor roman koji opisuje život u jednom gradiću u Ohiju, kojeg narušava iznenadno brujanje čudnih frustrirajućih kombija koji siju smrt.
Predmetnice:	Horor roman -- Američka književnost
UDK:	821.111(73)-31
Signatura:	820(73)-3; BAC, s[40]

Primjer 5.

[39] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1120616053 (2014-09-04)

[40] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=010000000199990&id=1970529040 (2014-09-04)

Identifikatori:	ISBN 953-6535-09-2
Autor:	MacBain, Ed
Naslov:	Frka / Ed McBain ; [prijevod Mario Jović]
Impresum:	Zagreb : Bookglobe, 2001
Materijalni opis:	224 str. ; 21 cm
Nakladnička cjelina:	Alibi : krimi biblioteka ; knj. 1
Napomene:	Prijevod djela: Heat. - Pravo ime autora: Salvatore A. Lombino.
Sažetak:	Zašto bi umjetnik alkoholičar, zastrašen od svih vrsta droga okončao život pilulama za spavanje? Steve Carella je prisiljen sam otkriti istinu.
Predmetnice:	Kriminalistički roman -- Američka književnost
UDK:	821.111(73)-31
Signatura:	820(73)-3; MAC, f[41]

3.3 Primjeri pragmatičkog aspekta

Primjer 1.

Identifikatori:	ISBN 978-9-7475-9105-4
Autor:	Rowling, Joanne Kathleen
Naslov:	Harry Potter and the Deathly Hallows / J.[Joanne] K.[Kathleen] Rowling
Izdanje:	1st ed
Impresum:	London : Blomsbury, 2007
Materijalni opis:	607 str. ; 21 cm
Sažetak:	Pred Harryjem Potterom nalazi se mračan i naizgled nemoguć zadatak: pronaći i uništiti Voldemortove preostale horkrukse, Nikada se Harry nije osjećao toliko osamljenim niti se suočio sa sudbinom toliko ispunjenom neizvjesnošću. No, morat će skupiti snage i prevladati brojne opasnosti, od Voldemorta do najstrašnije od sviju - gubitka vjere u samoga sebe... .
Drugi medij:	Harry Potter i Darovi smrti. - Harry Potter i Darovi smrti. - Harry Potter i Darovi Smrti
Predmetnice:	Bajkoviti roman -- Engleska književnost Fantastični roman -- Engleska književnost
UDK:	821.111-93-31=111
Drugi klasifkacijski sustav:	O
Signatura:	O; ROW, h[42]

[41] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1100615006 (2014-09-04)

Primjer 2.

Identifikatori:	ISBN 953-220-437-7
Autor:	Williams, Tad
Naslov:	Rat cvjetova / Tad Williams ; [prevela s engleskoga Tajana Pavičević]
Izdanje:	1. izd
Impresum:	Zagreb : Algoritam, 2006
Materijalni opis:	656 str. ; 24 cm
Napomene:	Prijevod djela: The war of flowers. - Kazalo.
Sažetak:	Prije nego što Theo Vilmos (nekad davno glazbeno čudo od djeteta, a danas u tridesetoj samo propali pokušaj vokala u bendu) stigne do posljednje stranice neobične knjige koju čita naći će se oči u oči sa stravičnim stvorenjem poslanim s drugog svijeta čiji je jedini cilj ščepati ga! Posljednja nada da se spasi je Jabučnica, mala leteća vila čiji je zadatak Thea dovesti na sigurno u Vilinje, najneobičnije mjesto na svijetu i šire.
Predmetnice:	Fantastični roman -- Američka književnost
UDK:	821.111(73)-31
Signatura:	820(73)-3; WIL, r[43]

Primjer 3.

Identifikatori:	ISBN 978-953-14-1035-9
Autor:	Joyce, James
Naslov:	Mačak i vrag / [napisao] James Joyce, ilustrirao Tomislav Torjanac ; s engleskoga prevela Mihaela Velina
Izdanje:	2. izd
Impresum:	Zagreb : Mozaik knjiga, 2011
Materijalni opis:	[20] str. : ilustr. u bojama ; 30 cm
Napomene:	Prijevod djela: The cat and the devil. - Bilješke uz tekst.
Sažetak:	U davna vremena, kada bi stanovnici Beaugencyja željeli prijeći rijeku, morali su to činiti brodom jer nije bilo mosta. Sami ga nisu mogli sagraditi jer nisu imali novca. Vrag koji je uvijek čitao novine, doznao je za njihov problem.
Ostali autori:	Torjanac, Tomislav
Predmetnice:	Bajkovite priče -- Engleska književnost

[42] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1120114078 (2014-09-04)

[43] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1111013091 (2014-09-04)

	Slikovnice
UDK:	821.111-93-32
Drugi klasifkacijski sustav:	M
Signatura:	M; JOY, m[44]

Primjer 4.

Identifikatori:	ISBN 953-6791-05-6
Autor:	Woolf, Virginia
Naslov:	Orlando : životopis / Virginia Woolf ; prevela s engleskog Jasenka Šafran
Izdanje:	1. izd. u biblioteci
Impresum:	Zagreb : Vuković & Runjić, 2000
Materijalni opis:	268 str. : ilustr. ; 20 cm
Nakladnička cjelina:	Džepna biblioteka ; knj. 6
Napomene:	Prijevod djela: Orlando.
Sažetak:	Orlando je lik oslobođen ograničenja što ih nameću protjecanje vremena i spol. Rođen u elizabetansko doba kao ogranak plemenite loze, na početku priče on je mladi plemić koji će doživjeti svoju prvu veliku ljubav - a na njezinu kraju ona je suvremena žena, tri stoljeća poslije.
Predmetnice:	Psihološki roman -- Engleska književnost Simbolički roman -- Engleska književnost
UDK:	821.111-31
Signatura:	820-3; WOO, o[45]

Primjer 5.

Identifikatori:	ISBN 0-679-73276-4
Autor:	Ellison, Ralph
Naslov:	Invisible man / Ralph Ellison
Izdanje:	2nd Vintahe international ed
Impresum:	New York : Vintage Books, 1995
Materijalni opis:	XXIII, 581 str. ; 20 cm
Nakladnička	Vintage international

[44] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1130330074 (2014-09-04)

[45] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1100516000 (2014-09-04)

cjelina:

Sažetak:	Doputovavši s krajnjeg Juga, iz užasnog terora gdje je crni čovjek na nivou životinje u Harlem, neimenovani glavni lik doživljava pravo olakšanje i shvaća kakav život može biti.
Predmetnice:	Socijalni roman -- Američka književnost
UDK:	821.111(73)-31=111
Signatura:	820(73)-3; ELL, i[46]

[46] Katalog Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. URL: http://baza.gskos.hr/cgi-bin/unilib.cgi?form=D1110310003 (2014-09-04)

4. Zaključak

Katalog je popis koji služi kao bibliografsko pomagalo, ali se ipak razlikuje od bibliografije i sličnih popisa građe koji se izrađuju u knjižničnom poslovanju za različite svrhe. Oblik kataloga mijenjao se kroz povijest i svaki oblik je imao svoje prednosti i nedostatke u odnosu na drugi.

Aspekti kataloga su bitan dio kataloga zato što omogućuju promatranje kataloga na različite načine i svaki aspekt je na svoj način povezan sa katalogom, odnosno sa građom ili korisnikom te daje uvid u to kako katalog funkcionira. Zastupnički aspekt je odnos između jedinica knjižnične građe i kataložnih jedinica i kroz ovaj aspekt katalog osigurava prepoznavanje odnosno identifikaciju jedinica građe. Sintaktički aspekt katalogu omogućuje uvid u cjelokupni fond, odnosno u one segmente fonda koji korisnika zanimaju, a pragmatički aspekt predstavlja odnos između kataloga i korisnika i bitan je za razumijevanje načina na koji katalog komunicira s korisnikom.

5. Literatura

1. Ayres, F. H. et al. Authors versus title : a comparative study of the accuracy of the information which the user brings to the library catalogue. // Journal of documentation 24 (1968), str. 266-272.
2. Barbarić, Ana. Zadaci suvremenog knjižničnog kataloga. Zagreb, 2009.([s. l. : s. n.]), str. 74.
3. Bryant, P. Bibliographic access to serials.
4. Buckland, M. K. Bibliography, library records, and the redefinition of the library catalog. // Library resources & technical services 32 (1988), str. 299-311.
5. Commissioners Appointed … (1850, 389).
6. Coyle, Karen; Diane Hillmann. Resource Description and Access (RDA): cataloguing rules for the 20-th century. // D-Lib Magazine 13, 1/2 (January/February 2007.). URL: http://www.dlib.org/dlib/january07/coyle/01coyle.html (2014-08-22)
7. Domanovszky, A. Functions and objects of author and title cataloguing.
8. Frost, C. O. The Bodleian catalogs of 1674 and 1738.
9. Galić Bešker, Irena. Rukopisi i inkunabule u kataložnom opisu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 55, 3/4 (2012.), str. 123. URL: http://www.hkdrustvo.hr/datoteke/1448/vbh/God.55(2012),br.3-4 (2014-08-22)
10. Gjurković-Govorčin, Rajka. Novi naraštaj knjižničnih kataloga: katalog knjižnica grada Zagreba. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 56, 3(2013), str. 128. URL: http://hrcak.srce.hr/file/170410 (2014-08-22)
11. Gorman, M. Thinking the unthinkable: a synergetic profession: online catalogs go beyond bibliographic control. // American libraries 13(1982), str. 473 – 474.
12. Hildreth, Charles R. Beyond Boolean : designing the Next generation of online catalogs. // Library trends (Spring 1987), 648.
13. Horvat, Aleksandra. Knjižnični katalog i autorstvo. Rijeka: Naklada Benja, 1995., str. 9-56.
14. Hyde, T. Catalogus impressorum librorum Bibliothecae Bodleiane in Academia Oxoniensi. Oxonii, 1674.
15. Instruction pour procéder à la confection du catalogue de chacune des bibliothéques sur lesquelles les Directoires ont dû ou doivent incessaminent apposer les scelles. Paris : Imprimerie nationale, 1791.
16. Instruktionen für die alphabetischen Kataloge der preussischen Bibliotheken, vom 10 Mai 1899. 2. Ausg. in der Fassung vom 10 August 1908. Berlin : Behrend & Co., 1909.
17. Izvod iz Izvještaja Preliminarnog sastanka za međunarodnu kataložnu konferenciju, London, srpanj, 1959., str. 53.
18. Lipetz, B. A. User requirements in identifying desired works in a large library. New Haven : Yale University Library, 1970.
19. London G. The place and role of bibliographic description in general and individual catalogues: a historical analysis. // Libri 30 (1980), str. 253-284.
20. Lubetzky (2000).
21. Needham, C. D. Organizing knowledge in libraries. London: A. Deutsch, 1964.
22. Norden, D. J.; Lawrence, G. H. Public terminal use in an online catalog : some preliminary results. // College & research libraries 42 (1981), str. 308-316.
23. Norris, D. M. A history of cataloguing and cataloguing methods: 1100-1850. London: Grafton, 1939.
24. Ranganathan, S.R. Classified catalogue code: with additional rules for dictionary catalogue code. 5th ed. London : Asia Publ. House, 1964.

25. Svenonius, Elaine. Intelektualne osnove organizacije informacija. Lokve: Benja, 2005., str. 62-64
26. Tagliacozzo, R.; Kochen, M. ; Rosenberg, L. Ortographic errors patterns of author names in catalog searches. // Journal of library automation 3(1970), str. 93-101.
27. Taylor, A. Book catalogs : their varieties and uses. Chicago : The Newburry Library, 1957., str. 207.
28. The Prussian Instructions : rules for the alphabetical catalogs of the Prussian Libraries / translated from the 2nd ed. With an introduction and notes by A. D. Osborn. AnnArbor : University of Michigan Press, 1938., str. 3.
29. Verona, Eva. Abecedni katalog u teoriji i praksi. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1971., str. 12.
30. Verona, E. Form headings in catalogues of the past and present, str. 295.
31. Verona, Eva. Literarna jedinica nasuprot bibliografskoj jedinici. // o katalogu: izbor iz radova / Eva Verona ; izabrala i uredila Aleksandra Horvat. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo: Nacionalna i sveučilišna knjižnica: Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, 2005., str. 183.
32. Willer, Mirna. Formati i kataložna pravila: katalogiziranje elektroničke građe. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, God. 43 (2000), br. 1/2, str. 11.
33. Willer, Mirna. Zadaci kataložnih jedinica u strojno čitljivom abecednom katalogu. Zagreb, 2000., ([s. l. : s. n.]), str. 2.
34. Wilson, P. Two kinds of power: an essay on bibliographical control. Berkeley ; Los Angeles: University of California Press, 1968.
35. Yee, M. M.; Layne, S.S. (1998, 144-45).